

FOTO: PIXABAY

LESPROGRAMMA

Wat is het nieuws?

BIJLAGEN BOVENBOUW PO

OPDRACHT 1

Het brein achter AI-chatbot DeepSeek is een fenomeen in China en nu weet de wereld waarom

In China geldt hij als een fenomeen, maar voor de westerse wereld is hij voornamelijk een onbekende: de topman van DeepSeek, Liang Wenfeng. Nu zijn bedrijf wereldwijd faam maakt, rijst de vraag: wie is deze onbekende computernerd? „We namen hem niet serieus.”

Harmke de Vries 28-01-25, 16:30 Laatste update: 29-01-25, 12:34

▲ DeepSeek-oprichter Liang Wenfeng tijdens een gesprek met de Chinese premier Li Qiang. © CCTV / South China Morning Post

DeepSeek kwam, zag en overwon. De goedkope Chinese AI-chatbot schokte de beurs maandag na de het nieuws over een AI-model dat goedkoper is dan zijn Amerikaanse concurrenten. Het model gebruikt veel minder rekenkracht en gebruikt minder en goedkopere chips. En dat heeft gevolgen. Nvidia, maker van AI-chips, [zag de beurswaarde in één dag met 600 miljard euro verdampen](#). Ter vergelijking: dat is net zoveel als het bruto binnenlands product van België. De chipmaker is een van de waardevolste beursgenoteerde bedrijven ter wereld.

De daling was het gevolg van het nieuws dat DeepSeek erin is geslaagd een AI-model te ontwikkelen dat goedkoper is dan zijn Amerikaanse concurrenten. Het model gebruikt veel minder rekenkracht en gebruikt minder en goedkopere chips.

Ontwikkelingen op de beurs voorspellen

Het miljardenverlies illustreert met welke rotgang DeepSeek de markt bestormt. En dat voor een bedrijf dat tot voor kort helemaal niet zo bekend was. Het brein achter de Chinese AI-chatbot is zowaar nog onbekender. In ieder geval voor de westerse wereld. We hebben het over Liang Wenfeng, een computernerd die in China al wel een fenomeen is.

De in 1985 geboren Chinees is geen nieuwkomer in de techwereld. Hij studeert in 2010 af in informatietechnologie aan een van de oudste en meest prestigieuze universiteiten van China: Zhejiang Universiteit. Dit zegt je misschien niets, maar ook de zakenman Colin Huang met een vermogen van naar verluid 40 miljard dollar studeerde daar. Hij richtte Pinduoduo op, het grootste landbouwplatform in China.

Bij wijze van hobby verdiept Liang zich tijdens zijn studie in kunstmatige intelligentie. Om slimmer te investeren, wil hij AI gebruiken om ontwikkelingen op de beurs te voorspellen. Die obsessie groeit uit tot zijn werk. Samen met twee klasgenoten richt Liang in 2015 High-Flyer op, dat zich vooral richt op investeringen in AI en wiskunde.

‘Dit zal alles veranderen’

Wenfeng is in China een grote naam. Recent mocht de 40-jarige aanschuiven bij een symposium, voorgezeten door de Chinese premier Li Qiang. De bedenker van DeepSeek mocht daar zijn visie delen over onder andere AI.

In een artikel van de *Financial Times* beschrijven zijn zakenpartners Liang als een ‘zeer *nerdy* man, met een vreselijk kapsel, die alleen maar praat over het bouwen van zijn eigen model. We namen hem niet serieus.’ Volgens zijn compagnons kon hij zijn visie niet anders verwoorden dan: ‘Ik wil dit bouwen, dit zal alles veranderen.’ Uiteindelijk verdient het drietal met High-Flyer bakken met geld.

In 2021 koopt Liang tienduizend chips van Nvidia, het Amerikaanse bedrijf dat eerder in dit verhaal ter sprake kwam. Maar sinds 2022 heeft China door Amerikaanse sancties verminderde toegang tot de nieuwe computerchips, zoals die van Nvidia. Nvidia mag haar meest geavanceerde chips niet meer aan China verkopen. Daarop maakte het bedrijf aangepaste versies, die wel geëxporteerd mogen worden

Miljoenen tegenover miljarden

De tienduizend chips die Liang in 2021 aanschaft, blijken de fundering te zijn voor DeepSeek, dat in mei 2023 wordt opgericht. High-Flyer pompt 1,4 miljoen dollar in de start-up. Het bedrijf gebruikt zo’n tweeduizend chips van Nvidia, de aangepaste versie dus. Liang wil met zijn AI-chatbot de strijd aangaan met westerse concurrenten, zoals OpenAi, het bedrijf achter het welbekende ChatGPT.

Een van de grootste verschillen tussen DeepSeek en de westerse chatbots? Geld. Liang gebruikt slechts een schijntje van de chips die westerse techmiljardairs gebruiken. Om je een idee te geven: xAI, het bedrijf van Elon Musk, draait op 100.000 chips. Meta, van Mark Zuckerberg, zou eind vorig jaar 350.000 chips hebben gekocht. Liang geeft miljoenen uit, terwijl het bij Zuckerberg en Musk om miljarden gaat. Daarnaast zou het model veel minder rekenkracht gebruiken dan de modellen waar bijvoorbeeld ChatGPT op draait.

Een ander verschil: DeepSeek is gratis te gebruiken. Ook de blauwdrukken van de Chinese AI-chatbot zijn voor iedereen toegankelijk. ChatGPT is dat bijvoorbeeld niet. Daar moet je betalen voor gebruik.

Hoe betrouwbaar is DeepSeek?

Kritiek is er ook. Zo zijn er zorgen over de betrouwbaarheid van het Chinese AI-model. Wie een vraag stelt over de onafhankelijkheid van Taiwan bijvoorbeeld, krijgt een gekleurd antwoord, ontdekte AI-specialist Rob van Ess: „Het model heeft verdachte trekjes van Chinese propaganda.”

Ook zijn er zorgen over de veiligheid, zoals het beheer van data en privégegevens, stelde de Australische minister van Industrie en Wetenschappen, Ed Husic. Hij riep daarom op voorzichtig te zijn met de app.

OPDRACHT 1

Claude zingt bij het songfestival in de eerste halve finale, treft België, Zweden en Oekraïne

Claude heeft dinsdag een plaats geloot in de eerste halve finale van het Eurovisie Songfestival in Basel. Hij treedt op in de tweede helft. De Nederlandse deelnemer, van wie het liedje nog niet bekend is, treft dan onder meer België en Zweden.

Alexander van Eenennaam 28 januari 2025, 14:00

→ Claude vertegenwoordigt Nederland op het songfestival in Basel. Beeld Remko de Waal/ANP

Dinsdag was de loting voor de indeling van de halve finales, op dinsdag 13 en donderdag 15 mei. De finale is op zaterdag 17 mei.

Blijf op de hoogte

Krijg wekelijks een melding van het beste kunstverhaal van Het Parool.

De zanger strijdt met de kandidaten van Azerbeidzjan, Albanië, San Marino, Zweden, België, Oekraïne, Slovenië, Cyprus, IJsland, Estland, Polen, Kroatië, Portugal, Noorwegen en Letland om in totaal tien finaletickets. Ook Italië, Spanje en Zwitserland treden in de eerste halve finale op, maar die zijn al verzekerd van een plek in de finale.

In de tweede halve finale, die met vijftien kandidaten een land minder telt, worden nog eens tien finaleplaatsen verdeeld. Daarin komen onder andere Israël, Oostenrijk, Denemarken en Luxemburg in actie.

Eind februari of begin maart wordt duidelijk met welk lied Claude (21) naar Zwitserland gaat. Eind vorig jaar, toen hij als deelnemer werd aangekondigd, vertelde hij dat hij het nummer in november schreef met de erkende hitcomponisten/producers Léon Palmen, Joren van der Voort en Arno Krabman. Het lied is tweetalig, al heeft Claude nog niet verteld om welke twee talen het gaat. Normaliter zingt de zanger van hits als *Ladada (Mon dernier mot)*, *Layla* en *Vas-y* (met Suzan & Freek) een combinatie van Frans en Nederlands.

Malmö

Het songfestival is dit jaar in Zwitserland, omdat de Zwitserse artiest Nemo de afgelopen editie won. In Malmö imponeerde Nemo met het lied *The Code*. Nemo was de eerste non-binaire artiest die het jaarlijkse liedjesfestijn won.

Het deelnemersveld van het 69ste songfestival bestaat uit 37 landen. Moldavië zat er oorspronkelijk ook bij, maar dat land trok zich eerder deze maand terug. Zes landen zijn al geplaatst voor de finale. Dat zijn naast Zwitserland, de winnaar van vorig jaar, ook Italië, Frankrijk, Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Zij maken deel uit van de zogenoemde 'big five' en krijgen een finaleplaats omdat ze meer aan het evenement betalen.

→ Overzicht van de eerste en tweede halve finale van het Songfestival. Beeld Eurovision

OPDRACHT 1

Door onze nieuwsredactie

Wetenschappers hebben in Denemarken 66 miljoen jaar oud versteend braaksel van een dier ontdekt. Het gaat waarschijnlijk om de kots van een vis die zeelelies heeft gegeten. De bijzondere vondst kan helpen bij de reconstructie van vroegere ecosystemen.

Het versteende overblijfsel is door fossielenjager Peter Bennicke gevonden bij de kliffen van Stevns, ongeveer een uur rijden ten zuiden van Kopenhagen. Dat meldt het Ostsjaellands Museum in een [persbericht](#).

Bennicke zag vreemde vormen in een stuk kalk en bracht zijn vondst naar het museum. De Nederlander John Jagt, een expert op het gebied van zeelelies, onderzocht het fossiel. Zijn conclusie is dat de zeelelies zijn gegeten door een vis, die de onverteerbare delen heeft uitgebraakt.

De Deense paleontoloog Jesper Milàn, die als curator van het museum bij het onderzoek betrokken was, noemt het "een onwaarschijnlijke vondst". Zeelelies zijn normaal gesproken geen onderdeel van een goed dieet, stelt Milàn.

"Maar hier is een dier, waarschijnlijk een vis, die 66 miljoen jaar geleden zeelelies at op de bodem van de zee." Zo'n vondst biedt volgens de curator belangrijke nieuwe kennis over de voedselketens uit die periode.

Reportage Holocaust

De laatste overlevenden herdenken in Auschwitz: ‘De ideologie achter dit kamp is niet dood’

Tijdens de Holocaust-herdenking in Auschwitz is het woord aan de allerlaatste overlevenden. Zo hoopte de organisatie politiek buiten de deur houden, maar dat lukt niet.

Rianne Oosterom

redacteur geschiedenis en koningshuis

Sinds ze een klein meisje is, viert Tova Friedman 27 januari alsof het haar verjaardag is. Het is de dag dat ze als kind van zes werd bevrijd uit vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. “Sommige vrienden weten niet eens wanneer ik écht jarig ben”, zegt de in Polen geboren vrouw van 86. “Zoveel betekent deze dag voor mij.”

De toegangspoort van Birkenau achter haar is blauw uitgelicht. Om de poort is een witte tent gebouwd, die is opgezet op de modderige grond van het vernietigingskamp waar 1,1 miljoen mensen werden vermoord. Nu rijden er geen treinen meer door die poort, maar zitten er drieduizend toehoorders tegenover, stil op stoelen.

Van koning Charles tot de Oekraïense president Zelensky, er zijn staatsdelegaties uit ruim vijftig landen. Het is maandag tachtig jaar geleden dat Auschwitz werd bevrijd, de moordfabriek die symbool werd van de Holocaust.

Voor de laatste keer

Dit jaar komt geen van al die presidenten en koningen aan het woord. Alleen overlevenden spreken. Vooraan zitten de 56 mannen en vrouwen om wie het draait, met gerimpelde gezichten en met gestreepte sjaals om hun nek. Veel van hen zijn er waarschijnlijk voor de laatste keer.

Tova Friedman vertelt op het podium over de stank die ze rook toen ze de wagon uitkwam. “Ik wist als kind van vijf al wat die stank betekende.” Ze vertelt over de meisjes die op blote voeten door de modder richting de gaskamers liepen, met uitgemergelde lichamen.

“Zij werden as. Ik dacht alleen maar: is mijn barak hierna aan de beurt? Ik dacht dat het normaal was dat Joodse kinderen moesten sterven.”

Aan Auschwitz ontkomen

De woorden komen binnen bij Jacques Grishaver, voorzitter van het Nederlands Auschwitz Comité. Hij zit op een stoel op rij twintig. De tachtiger met een grijze bos haar, een keppeltje en een bril was net als Friedman nog maar een kind in de oorlog. Een Joods kind.

Grishaver is de enige Nederlandse Holocaust-overlevende die bij de grootschalige herdenking is.

Hij is naar Polen gekomen met het regeringsvliegtuig, samen met de rest van de zware Nederlandse delegatie, bestaande uit premier Schoof en de Oranjes: koning Willem-Alexander, koningin Máxima en prinses Amalia, die haar eerste herdenking bijwoont.

Anders dan Friedman ontsnapte Grishaver aan Auschwitz. Zijn ouders lieten hem achter bij een onderduikgezin toen ze zich moesten melden in de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam. Wonder boven wonder wisten zij toch te ontkomen aan transport naar een van de vernietigingskampen.

Grishaver: “Een Joodse verzetsman wilde mijn opa redden uit de Hollandsche Schouwburg, maar die zei: ‘Laat mij maar zitten, mijn kinderen daar hebben nog een kleintje’. Mijn opa en oma hebben zich voor ons opgeofferd. Ik was in Amsterdam een van de weinige Joodse jongetjes die na de oorlog z’n vader én moeder nog had.”

Bijna zijn hele Joodse familie werd vermoord, in onder andere Auschwitz. Desondanks was Grishaver ‘een heel vrolijke kerel’ in zijn jeugd. “Om te overleven hoogstwaarschijnlijk. Ik ben later vaak ziek geweest, vanwege de oorlog. Dankzij mijn lieve vrouw ben ik er nog, maar ik heb het altijd megedragen als een enorme last.”

De ideologie achter Auschwitz is niet dood

In de grote, witte tent komt nog een overlevende naar voren. Het is Leon Weintraub, een gepensioneerd dokter met een rode strik om. “Ik heb veel geleden”, zegt hij. “Omdat ik in het kamp gescheiden werd van mijn familie. Omdat ik bang was voor de zwarte rook. Wij werden tot wegwerpartikelen gemaakt.”

Achter die moordfabriek zat een ideologie, zegt hij, vol haat en antisemitisme. Een ideologie die volgens hem niet is uitgestorven. “Tachtig jaar na de bevrijding van Auschwitz doet het mij diep verdriet dat in veel Europese landen mensen openlijk in nazi-uniformen lopen, zonder dat dat enige consequenties heeft.”

Politiek is nooit ver weg

Door alleen overlevenden het woord te geven, hoopte het Auschwitz-museum in gepolariseerde tijden politiek buiten de deur te houden. Maar politiek is tijdens de ceremonie juist overal, ook in de toespraken van de overlevenden.

Tova Friedman zegt: “Tachtig jaar later is deze wereld in crisis. Onze joods-christelijke waarden worden bedreigd door angst en extremisme, door antisemitisme dat zich verspreidt over de naties. Het schokt ons allemaal. Israël is de enige democratie in het Midden-Oosten. Maar het land moet vechten voor zijn voortbestaan en voor zijn manier van leven.”

‘Hij durfde het te zeggen’

Politiek wordt het pas echt als de grootste donateur van het Auschwitz-museum ten tonele verschijnt, de rechtse activist Ronald S. Lauder. “We willen niet dat ons verleden de toekomst van onze kinderen wordt”, zegt hij. “Op 7 oktober werden Joodse kinderen afgeslacht, om dezelfde reden als toen: de eeuwenoude haat tegen Joden.”

Het publiek, en ook Grishaver, applaudisseert. “Hij durfde het te zeggen”, zegt hij na afloop van de ceremonie. “Dat raakte mij.” Overweldigd stapt hij met de Nederlandse delegatie in een auto, die begeleid door de sirenes van de Poolse politie naar het vliegveld rijdt.

‘Hij durfde het te zeggen’

Politiek wordt het pas echt als de grootste donateur van het Auschwitz-museum ten tonele verschijnt, de rechtse activist Ronald S. Lauder. “We willen niet dat ons verleden de toekomst van onze kinderen wordt”, zegt hij. “Op 7 oktober werden Joodse kinderen afgeslacht, om dezelfde reden als toen: de eeuwenoude haat tegen Joden.”

Het publiek, en ook Grishaver, applaudisseert. “Hij durfde het te zeggen”, zegt hij na afloop van de ceremonie. “Dat raakte mij.” Overweldigd stapt hij met de Nederlandse delegatie in een auto, die begeleid door de sirenes van de Poolse politie naar het vliegveld rijdt.

Hij belt nog even vanuit de auto en memoreert hoe afgeladen de tent was. “Zoveel steun, van zoveel kanten. Het is nog geen verloren zaak om een Jood te zijn.”

OPDRACHT 2

Vier minderjarigen uit Rotterdam aangehouden voor deelname aan 'stikspel'

Door onze nieuwsredactie

De politie heeft vorige week vier minderjarigen aangehouden voor deelname aan een 'stikspel' op een school in Rotterdam. Een jongen verloor daarbij kort het bewustzijn, maar hoefde niet naar het ziekenhuis.

De aanhoudingen hebben niets te maken met de dood van een zestienjarige jongen uit Nieuwegein vorige week. Hij kwam om door een 'stikspel'. Daarbij waren geen anderen betrokken.

Het incident in Rotterdam vond in januari plaats en werd vorige week bij de politie gemeld. De vier minderjarigen werden aangehouden op verdenking van het toebrengen van letsel bij een ander. Ze zijn inmiddels weer vrijgelaten. De officier van justitie bepaalt later hoe de zaak wordt afgedaan.

De betrokkenen zijn erg geschrokken van het incident. Volgens de politie waren ze zich niet bewust van de gevaren. De politie en het Openbaar Ministerie roepen ouders op om met kinderen over de gevaren van het 'stikspel' te praten.

Bij een 'stikspel' verstikken deelnemers zichzelf of een ander. Het idee is om weer los te laten voordat degene die verstikt wordt buiten bewustzijn raakt.

Meerdere jongeren overleden aan verstikking

Gezondheidsorganisaties wijzen op het gevaar van het 'spel', dat een trend op TikTok is. Het zorgt voor een zuurstoftekort in de hersenen. Dat kan blijvend hersenletsel veroorzaken, waarschuwt de [Hersenstichting](#).

Het is niet voor het eerst dat jongeren worden aangehouden voor het 'stikspel'. In 2022 arresteerde de Amsterdamse politie een vijftienjarige jongen die een wurggreep toepaste bij vier scholieren, die korte tijd hun bewustzijn verloren.

De afgelopen jaren zijn meerdere jongeren op deze manier om het leven gekomen. In 2017 bijvoorbeeld een zestienjarige jongen uit Arkel en een jaar later een vijftienjarige jongen uit Den Haag. Het totale aantal ligt hoger, omdat nabestaanden niet altijd delen dat kinderen bij een 'stikspel' zijn omgekomen.

Wat is het nieuws? is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de bovenbouw van het
PO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Wat is het nieuws?

Samenstelling en redactie: Laila de Miranda

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl